Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

Podsekretarz Stanu
Anita Sowińska

DGO-OK.0503.1.2026.MT
4258365.17235599.14107568
Warszawa, 24-03-2026

Dotyczy: Odpowiedź na oświadczenie senatorskie Pani Anny Górskiej.

Temat: Rozważenie zmian ustawowych wprowadzających mechanizm ulgi w opłatach za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla gospodarstw domowych korzystających z rozwiązań nisko- i zeroemisyjnych.

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu RP
Kancelaria Senatu RP

Szanowna Pani Marszałek,

w związku z przekazanym oświadczeniem senatorskim poniżej przedstawiam odpowiedź w zakresie kompetencji Ministra Klimatu i Środowiska.

Kwestie związane z opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi reguluje ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach [1]. Wyznacza ona ramy dla organizacji systemu odbioru i zagospodarowania tych odpadów przez gminy (i ich związki), tak aby gminy mogły ten system dostosować do warunków lokalnych. Natomiast akty prawa miejscowego wskazują np. wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, sposób jej wyliczania dla danego obszaru. Gmina ma też możliwości wpływania na sposób zagospodarowania tych odpadów poprzez wybór instalacji, do których trafiają odpady komunalne z jej terenu. Należy zauważyć, że w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina odbiera wszystkie odpady wytworzone w gospodarstwach domowych; nie ma opłat dodatkowych np. za odbiór popiołów, są one odbierane w ramach ogólnej opłaty. W związku z tym nie jest możliwe wprowadzenie takiego zwolnienia, gdyż przykładowo mieszkańcy zabudowy wielolokalowej z reguły również nie wytwarzają popiołów z uwagi na korzystanie z ogrzewania centralnego (też nie wytwarzają popiołów). Wprowadzenie takiego zwolnienia mogłoby być niesprawiedliwe w odniesieniu do innych mieszkańców gmin, którzy również nie wytwarzają poszczególnych rodzajów odpadów.

Należy również zauważyć, że działania mające na celu ograniczenie ilości odpadów przekazywanych do systemu gminnego (np. popiołów), powinny w perspektywie czasowej skutkować zmianą w zakresie opłaty w danej gminie – im mniej będzie odpadów do odebrania i zagospodarowania, tym opłata powinna być, w miarę możliwości, niższa. Priorytetem jest zapobieganie powstawaniu odpadów, niezależnie od tego czy dotyczy to popiołów, czy innych typów odpadów.

W odniesieniu do kwestii wsparcia obywateli w zakresie zmiany systemów ogrzewania budynków na niskoemisyjne źródeł ciepła informuję, że najważniejszym narzędziem wsparcia prowadzonym przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) we współpracy z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej (WFOŚiGW), jest Program Priorytetowy „Czyste Powietrze" (PPCP). Jest to mechanizm dotacyjny, który ma na celu zmniejszyć emisję gazów cieplarnianych poprzez wymianę wysokoemisyjnych kotłów na paliwa stałe w budynkach jednorodzinnych i poprawę efektywności energetycznej budynków poprzez ich kompleksową termomodernizację. Budynki, które posiadają źródła ciepła spełniające obecnie obowiązujące wymogi, w tym wymogi uchwał antysmogowych (a kocioł na pellet klasy 5. należy do takich źródeł) kwalifikują się do wsparcia w PPCP tylko w zakresie dofinansowania działań termomodernizacyjnych.

Nowa odsłona PPCP uruchomiona w 2025 r. przyniosła szereg usprawnień mających na celu zwiększenie efektywności i dostępności PPCP. W celu poprawy funkcjonowania Programu uruchomiono ogólnopolski system operatorów, którzy wspomagają beneficjentów podczas składania wniosków, przy realizacji umowy i w rozliczeniu inwestycji, tak aby potencjalni beneficjenci czuli się bezpiecznie i właściwie podejmowali decyzje co do planowanych prac. Rolą operatorów jest wsparcie beneficjentów najwyższego i podwyższonego poziomu dofinansowania, w tym wszystkich beneficjentów korzystających z prefinansowania.

W ramach Programu „Czyste Powietrze" beneficjent zobowiązany jest do prawidłowego usuwania i zagospodarowania materiałów odpadowych, powstających podczas realizacji prac, w szczególności poprzez całkowitą likwidację nieefektywnych źródeł ciepła oraz wykonanie wszystkich czynności remontowych, zgodnie z wymogami środowiskowymi. Prawidłowe wykonanie prac w tym zakresie może być konieczne na żądanie WFOŚiGW, a do wniosku o płatność (przy rozliczeniu przedsięwzięcia) powinny zostać dołączone m.in.:

- dokument potwierdzający likwidację/trwałe wyłączenie z użytku źródła ciepła na paliwo stałe (jeśli przedsięwzięcie obejmuje montaż nowego źródła ciepła);
- potwierdzenie dla każdego z dodatkowych, zadeklarowanych do likwidacji źródeł ciepła w nieruchomości.

Potwierdzeniem trwałego wyłączenia z użytku źródła ciepła na paliwo stałe jest imienny dokument zezłomowania/karta przekazania odpadu/formularza przyjęcia odpadów metali lub inny dokument jednoznacznie potwierdzający ten fakt w przypadku braku możliwości dostarczenia wyżej wymienionych.

Analogiczne działanie finansowane ze środków krajowych prowadzone jest w ramach Programu „Ciepłe Mieszkanie". Program wspierający termomodernizację budynków wielorodzinnych, skierowany jest do jednostek samorządu terytorialnego z uwagi na ich naturalną bliskość obywatelowi czy posiadanie zasobu pracowników mogących służyć wsparciem podczas przeprowadzenia inwestycji. NFOŚiGW prowadzi obecnie przegląd realizacji Programu „Ciepłe Mieszkanie". Wyniki tych prac posłużą do przygotowania rekomendacji i podjęcia dalszych decyzji dotyczących nowego naboru.

W zakresie wsparcia finansowego dla termomodernizacji budynków wielolokalowych, można również pozyskać ze wsparcia w ramach ofert:

1. Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK) w Programie Termo.

Program TERMO ma na celu poprawę efektywności energetycznej budynków oraz wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii. W programie udostępniamy są różne formy dofinansowań - premie lub granty na przedsięwzięcia remontowe i termomodernizacyjne. Program funkcjonuje na podstawie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków [2]. Szczegółowe informacje o programach BGK dostępne są na stronach: https://www.bgk.pl/programy-i-fundusze/programy/program-termo/.

2. Środków finansowych w ramach programów regionalnych z funduszy europejskich.

Każde województwo posiada własny program, który finansuje inwestycje na jego terenie. Przykładowo w ramach Funduszy Europejskich dla województwa śląskiego środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego są inwestowane m.in.: w obszarze: Efektywność energetyczna, OZE i gospodarka niskoemisyjna (priorytet II – ok. 703 mln euro). Działania Priorytetowe Programu, które mogą Pana zainteresować to Priorytet FESL.02 Fundusze Europejskie na zielony rozwój, który przewiduje modernizację energetyczną wielorodzinnych budynków komunalnych, w tym budynków zabytkowych. Szczegółowe informacje na temat wsparcia dostępne są także na stronie: https://www.funduszeeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-2021-2027/fundusze-dla-regionow/.

Szczegółowe informacje na temat programów dedykowanych poprawie jakości powietrza i działań proekologicznych zawarte są w załączniku nr 2 pt.: *„Zestawienie programów finansowych dedykowanych realizacji przedsięwzięć proekologicznych, mających na celu poprawę jakości powietrza - stan na 31.12.2025 r.,”* do dokumentu MKiŚ Krajowego Programu Ochrony Powietrza: https://www.gov.pl/web/klimat/krajowy-program-ochrony-powietrza2.

Właściciele lub współwłaściciele domu jednorodzinnego (także w zabudowie szeregowej lub bliźniaczej) mogą także skorzystać z ulgi termomodernizacyjnej. Ulga polega na odliczeniu od podstawy obliczenia podatku lub przychodów, w przypadku podatku zryczałtowanego, wydatków poniesionych na realizację przedsięwzięcia termomodernizacyjnego w jednorodzinnym budynku mieszkalnym. Kwota odliczenia nie może przekroczyć 53 000 zł dla wszystkich realizowanych przedsięwzięć termomodernizacyjnych we wszystkich budynkach, których podatnik jest właścicielem lub współwłaścicielem. Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej: https://www.podatki.gov.pl/pit/ulgi-odliczenia-izwolnienia/ulga-termomodernizacyjna/.

Jednocześnie należy podkreślić, że wszystkie postulaty, które są kierowane do Ministerstwa Klimatu i Środowiska, są wnikliwie analizowane i wykorzystywane w toku ewentualnych prac legislacyjnych.

Z wyrazami szacunku

Anita Sowińska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Podstawa prawna:

[1] Dz. U. z 2025 r. poz. 733.

[2] Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. 2024 r. poz. 1446 z późn. zm.)

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM